

KUVENDI I REPUBLIKËS SË MAQEDONISË SË VERIUT

BE LAJME

maj 2019

BEQ-numër 45/2019

PAKU E PREZANTUAR PËR ZGJERIMIN E BASHKIMIT EVROPIAN 2019

EU ENLARGEMENT PACKAGE

2019

Komisioni Evropian miratoi vlerësimin vjetor të zbatimit të reformave në vendet e Ballkanit Perëndimor dhe në Turqi. Paketa e zgjerimit u paraqit në Parlamentin Evropian, të Komitetit për Politikë të Jashtme më 29 maj të këtij viti, nga Komisioneri për Politikën Evropiane të Fqinjësisë dhe Negociatat e Zgjerimit Johannes Han.

Procesi i anëtarësimit në BE vazhdon të jetë i bazuar në bazë të rregullave, kushtëzimit të drejtë dhe rigoroz dhe parimin e meritave të veta. Për të lëvizur procesin përpara, vendet kandidate duhet të japin përparësi për të dhënë rezultate të prekshme dhe të qëndrueshme në fushat kryesore: sundimin e të drejtës, reformat gjyqësore, luftën kundër korrupsionit dhe krimit të organizuar, të drejtat fundamentale, institucionet demokratike funksionale, reformën e administratës publike, zhvillimin ekonomik dhe konkurrencën. Ballkani Perëndimor duhet të bëjë përparim në pajtimin, marrëdhëniet e mira fqinjësore dhe bashkëpunimit rajonal, duke ndjekur shembullin e marrëveshjes historike ndërmjet Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe Greqisë.

Angazhimi i përforcuar i BE-së me përkushtimin ndaj rajonit në vitin e kaluar, tashmë jep rezultate konkrete dhe të dukshme. Republika e Maqedonisë së Veriut jo vetëm që vazhdoi agjendën ambicioze të reformave, por gjithashtu arriti një marrëveshje historike me Greqinë që zgjidhi mosmarrëveshjen e gjatë për emrin. Së bashku me marrëveshjen dypalëshe me Bullgarinë, është një shembull për përforcimin e marrëdhënieve të mira fqinjësore për të gjithë rajonin.

Duke marrë parasysh përparimin e dukshëm dhe përmbushjen e kushteve të vendosura njëzëri nga Këshilli në qershor 2018, Komisioni rekomandoi që Këshilli

të fillojë negociatat qasëse me Republikën e Maqedonisë së Veriut dhe Shqipërinë. Në mbështetje të vazhdimit të momentit të reformës, Komisioni do të zbatojë një qasje të përforcuar ndaj kapitujve negociues mbi drejtësinë dhe të drejtat themelore, lirinë dhe sigurinë, për të dy vendet.

Në Komunikatë, Komisioni Evropian deklaroi se të gjitha vendet nuk kanë përfituar nga Strategjia e Ballkanit Perëndimor.

Disa vende kanë stagnuar në përpjekjet e tyre, veçanërisht në fushat kyçe - sundimi i të drejtës dhe të drejtave themelore. Të gjithë liderët politikë në rajon pritët të përmbushin pritjet e reformave të qytetarëve dhe nuk lënë asnjë dyshim për orientimin e tyre strategjik dhe angazhimin për t'u bashkuar me BE.

Në Ballkanin Perëndimor, dialogu politik konstruktiv, veçanërisht në parlamentet, mbetet të themelohet. Qeveritë duhet t'i japin opozitës mundësi për të realizuar plotësisht rolin e saj dhe opozita pritët të angazhohet në mënyrë konstruktive në procesin demokratik. Përforcimi i funksionit të mbikëqyrjes së parlamenteve kërkon përpjekje të konsiderueshme.

Në Republikën e Maqedonisë së Veriut, Parlamenti përmirësoi kapacitetin e mbikëqyrjes dhe uli ndjeshëm përdorimin e procedurave të shkurtuara parlamentare në 20% në vitin 2018. Këshilli i BE-së duhet të marrë parasysh rekomandimet e Komisionit Evropian dhe të vendosë për hapat e ardhshëm.

<http://europa.eu/>

Përmbajtja e lajmeve:

Prezantimi i Pakos së Zgjerimit të BE 2019	1
Përbërja e re e Parlamentit Evropian	2
Deklaratë e miratuar për të ardhmen e Evropës	3
Java e Gjelbër Evropiane 2019	3
Aktivitetet kuvendore në lidhje me çështjet evropiane	4-6
Ndryshimet klimatike prioritet i lartë për BE në vitin 2030	7
Samiti i udhëheqësve të Ballkanit Perëndimor	7
Dita Botërore e Lirisë së Shtypit	8
Sa gazetarë janë në BE	8
Qytete evropiane të lidhura për turizëm më të qëndrueshëm	9
Rritja ekonomike e industrisë evropiane të turizmit	9
Automjetet elektrike janë vazhdimisht në rritje	10
Dita e hapur e Evropës	10
Parashikimi ekonomik i pranverës 2019 i Komisionit Evropian	11
BE kalendari / qershor 2019	11

PËRBËRJA E RE E PARLAMENTIT EVROPIAN

Numri i vendeve në PE
Për vend—anëtarë:

1	Austri	18
2	Belgjikë	21
3	Bullgari	17
4	Kroaci	11
5	Qipro	6
6	Republika e Çekisë	21
7	Danimarka	13
8	Estonia	6
9	Finlanda	13
10	Franca	74
11	Gjermania	96
12	Greqia	21
13	Hungaria	21
14	Irlanda	11
15	Italia	73
16	Letonia	8
17	Lituania	11
18	Luksemburgu	6
19	Malta	6
20	Holanda	26
21	Polonia	51
22	Portugalia	21
23	Rumunia	32
24	Sllovakia	13
25	Sllovenia	8
26	Spanja	54
27	Suedia	20
28	Mbretëria e bashkuar	73

Në zgjedhjet evropiane të mbajtura më 23 dhe 26 maj 2019, votuesit patën mundësinë të japin votën e tyre si përfaqësues në Parlamentin Evropian, me një mandat në 5 vitet e ardhshme.

Parlamenti i ri do të përbëhet nga 751 deputetë që përfaqësojnë interesat e më shumë se 427 milionë qytetarëve nga 28 shtete anëtare të BE.

Sipas Bregzit, numri i deputetëve në PE është planifikuar të reduktohet në 705, me 27 vende që do të shpërndahen në shtetet e tjera anëtare.

Në zgjedhje, partitë politike tradicionale kanë arritur rezultate më të dobëta, por partitë e forta pro-evropiane kanë një shumicë bindëse, ose 493 nga 751 vende në Parlamentin Evropian.

Nga numri i përgjithshëm i eurodeputetëve, 36.5% janë gra, krahasuar me vitin 1979 kur ishte 16.3%.

Finlanda ka numrin më të madh të eurodeputetëve 76.9% dhe së paku Estonia me 16.7% eurodeputete.

Sipas rregullave të procedurës së PE, pas Marrëveshjes së Lisbonës 2009, grupi politik përbëhet nga të paktën 25 deputetë të zgjedhur në të paktën 7 shtete anëtare të BE.

Grupet politike duhet të formohen para seancës së parë plenare të Parlamentit të ri Evropian më 10 korrik 2019, një datë që mbetet për t'u konfirmuar më tej. Bazuar në rezultatet e zgjedhjeve evropiane, grupet politike në Parlamentin Evropian do të mbajnë një debat strategjik, transparent dhe demokratik mbi përgatitjen e mandatit për Komisionin e ardhshëm Evropian. Rezultati i këtij debati të brendshëm do të shërbejë si bazë për dialogun në Këshillin Evropian.

Mandati për ndryshime dhe agjenda strategjike e Këshillit Evropian mund të konsolidohet në mënyrë që të formojë një bazë solide për prioritetet e ripërtërishme të Komisionit Evropian.

Përbërja e Parlamentit Evropian në bazë të rezultateve qasëse përfundimtare (13 vende)

	Grupi i partive popullore evropiane (EPP)	23.70%	179 mandate
	Grupi i alencës progresive (S&D)	20.37%	153 Mandate
	Aleanca e Liberalëve dhe Demokratëve për Europën / Rilindjen / USR Plus (ALDE & R)	13.98%	105 Mandate
	Të gjelbër/ Aleanca e Lirë Evropiane (GREEMS / EFA)	9.19%	69 Mandate
	Konservatorët dhe Reformatorët Evropian (ECR)	8.39%	63 Mandate
	Evropa e Kombeve dhe e Lirisë (ENF)	7.72%	58 Mandate
	Grupi - Evropa e Lirisë dhe Demokracia e Drejtëpërdrejtë (EFDD)	7.19%	54 Mandate
	E majta e bashkuar Evropiane / E majta e gjelbër e Nordisë (GUE / NGL)	5.06%	38 Mandate
	Deputetë të tjerë të sapozgjedhur që nuk marrin pjesë në grupet politike të formuara në përbërjen e mëparshme	3.33%	24 Mandate
	Deputetët e pavarur që nuk i përkasin asnjë grupi politik (NI)	1.07%	8 mandate

Burim: <https://www.election-results.eu/european-results/2019-2024/>

DEKLATARË E MIRATUAR PËR TË ARDHMEN E EVROPËS

Në një samit joformal të mbajtur më 9 maj 2019 në qytetin rumun të Sibiu, udhëheqësit e 27 vendeve anëtare të BE miratuan Deklaratën e Sibiu mbi ardhmërinë e Evropës. Udhëheqësit kanë nënshkruar "dhjetë detyrime" për Europën që i referohen një numri të madh politikash. Dokumenti konfirmon besimin e udhëheqësve se bashkimi është më i fortë në të gjitha sfidat në botë. Gjatë viteve, BE -ja është rritur në një lojtar kryesor në skenën ndërkombëtare. Duke bashkuar më shumë se gjysmë miliardë njerëz dhe një treg të vetëm konkurrues, BE është një lider tregtar global dhe formon politikën globale.

Deklarata thekson se BE-ja do të vazhdojë të mbrojë mënyrën evropiane të jetës, demokracisë dhe sundimit të të drejtës, ku është më e nevojshme dhe gjithmonë do t'i përmbahet parimeve të drejtësisë. Bashkimi Evropian do të përpiqet të gjejë një balancë të ambicjeve individuale, të mbrojë të ardhmen për gjeneratën e ardhshme të evropianëve dhe

të mbrojë qytetarët dhe sigurinë e tyre. Një nga përgjegjësitë është Evropa si një lider global përgjegjës i cili do të punojë me partnerë anembanë botës për të mbështetur dhe zhvilluar një rend ndërkombëtar sipas rregullave, për të marrë mundësi të reja tregtare dhe për t'u marrë me çështjet globale si ekologjia. Vendimet e marra janë në frymën e dhjetë angazhimeve të ndërmarra, theksoi Komisioni Evropian në një deklaratë. Presidenti i Këshillit Evropian Donald Tusk, në Samit deklaroi se një samit i jashtëzakonshëm i BE do të mbahet më 28 maj për të përgatitur nominimin e kandidatëve për pozitat kyçe të BE. Samiti i jashtëzakonshëm duhet të thjeshtojë procedurat për përzgjedhjen e kandidatëve për pozita kyçe në BE deri në samitin e ardhshëm të rregullt në qershor.

<https://ec.europa.eu>

JAVA E GJELBËR EVROPIANE 2019

Javën e Gjelbër Evropiane 2019 u shënuar me mbajtjen e një numri ngjarjesh në periudhën nga 13 maj deri më 17 maj 2019 në Bruksel.

Edicioni i këtij viti u hap nga Karmenu Vela, Komisionere për mjedisin, çështjet detare dhe peshkimin. Fokusi i ngjarjeve ishte legjislacioni për mjedisin jetësorë (për cilësinë e ujit dhe ajrit, ruajtjen e natyrës, riciklimin dhe menaxhimin e mbeturinave) si dhe zbatimin. Përveç samitit të nivelit të lartë, u organizuan ngjarje satelitore anembanë Evropës.

Komisioni Evropian publikoi në prill 2019 një seri raportesh mbi gjendjen e zbatimit të ligjeve për mjedisin jetësorë në Evropë: Kontrolli për implementimin e mjedisit jetësorë (EIR) është një mjet që ndihmon shtetet anëtare dhe autoritetet lokale. Rishikimi është hartuar si një proces i vazhdueshëm i analizës, dialogut dhe bashkëpunimit për të përmirësuar zbatimin e politikës ekzistuese dhe legjislacionit të BE-së për mjedisin jetësorë në të gjitha shtetet anëtare, duke publikuar raporte në

vend për një periudhë dyvjeçare dhe dialogë të strukturuar me vendet - anëtarë. Raportet e vendeve ofrojnë vlera plotësuese për qytetarët dhe organizatat e shoqërisë civile: një pasqyrë gjithëpërfshirëse të situatës në secilin vend, duke i lejuar ata të krahasojnë punën e tyre, të identifikojnë sfidat e përbashkëta dhe të ndajnë praktikën më të mira.

Zbatimi i politikës dhe legjislacioni për mjedisin jetësorë të BE hap mundësi të reja për rritje të qëndrueshme ekonomike, inovacion dhe vende pune.

Zbatimi i plotë i legjislacionit të BE për mjedisin jetësorë mund të kursejë deri në 55 miliardë euro në vit.

<https://www.eugreenweek.eu/en>

AKTIVITETE KUVENDORE TË LIDHURA ME ÇËSHTJET EVROPIANE

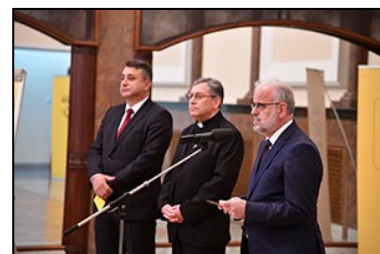

Presidenti i sapozgjedhur i Republikës së Maqedonisë së Veriut, Stevo Pendarovski më 12 maj 2019, dha një deklaratë solemne në Kuvend, duke zyrtarizuar kështu postin e presidentit të shtetit. Pendarovski nga foltorja kuvendore iu drejtua të gjithë qytetarëve dhe u obligua të jetë president i të gjithëve. Dy prioritetet kryesore në mandatin e tij, theksoi Pendarovski, po arrijnë norma më të larta të zhvillimit ekonomik dhe zero tolerancë ndaj krimit, korrupsionit dhe nepotizmit.

Kryetari i Kuvendit, z. Talat Xhaferi më 20 maj 2019, vizitoi Presidentin e Shtetit, Stevo Pendarovski. Në takim u diskutua për situatën aktuale në vend, pritjet e qytetarëve dhe përfunduan së bashku se është thelbësore që të gjitha institucionet përkatëse në vend në periudhën e ardhshme të drejtojnë kapacitetet dhe potencialin e përgjithshëm në realizimin e hapit të ardhshëm të rëndësishëm duke fituar një datë për fillimin e negociatave aderuese me Bashkimin Evropian.

Më 6 maj 2019 kryetari i Kuvendit, Talat Xhaferi u drejtua në promovimin e pullës postare "Vizita e parë e Papës në Republikën e Maqedonisë së Veriut". Promovimi është një mënyrë e veçantë për të shënuar vizitën historike të Papa Françeskut, kreu i Kishës Katolike Romake e vendit tonë, si pjesë e turneut të tij ballkanik. "Le të jetë vizita e Papa Françeskut inkurajim për të gjithë ne për të qenë njerëz më të mirë, më tolerantë ndaj të ndryshmit nga ne, të jemi përfaqësues të përgjegjshëm dhe të përkushtuar të njerëzve të cilët do të jenë të angazhuar për të ndërtuar një të ardhme më të mirë për brezat e ardhshëm", tha Xhaferi.

Brenda kuadrit të manifestimit tradicional në nder të Shën Cirill, mbajtur me rastin e 24 majit, Dita e edukatorëve sllavë, vëllezërit Ciril dhe Metodij, kryetari i Kuvendit Talat Xhaferi u takua me Papa Françeskun dhe sekretarin e Shtetit të Selisë së Shenjtë, kardinalin Pietro Parolin në Selinë e Shenjtë në Romë. Në takimin me Papa Françeskun, kryetari Xhaferi u shpreh i kënaqur që pikërisht këto përvjetorë të rëndësishëm, marrëdhëniet bilaterale ndërmjet Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe Selisë së Shenjtë kanë intensifikuar dhe thellohen. Në një takim me Sekretarin e Vatikanit e Shtetit, Kardinalin Pietro Parolin, vëmendje e veçantë i është kushtuar lirisë fetare, si pjesë e të drejtave të përgjithshme të njeriut. Është konstatuar se në vendin tonë respektohet plotësisht e drejtën e fesë, dhe kështu pozita e bashkësive fetare. Delegacionet e R. së Maqedonisë së Veriut dhe R. së Bullgarisë, më 24 maj vendosën lule të freskëta në tavolinat e vendosura në nder të Shën. Ciril, në bazilikën e Santa Maria Makhore, në Romë.

Më 8 maj 2019 kryetari i Kuvendit Talat Xhaferi u takua me delegacionin e Komisionit të Përhershëm për Çështjet Evropiane të Dhomës së Përfaqësuesve të Mbretërisë së Holandës, të udhëhequr nga Kryetari i Komisionit, Hajke Veldman, në të cilin informacione dhe mendime u shkëmbyen në agjendën tonë evropiane dhe reformat që ndjekin rrugën drejt vendosjes së datës për negociatën me BE. Në takim morën pjesë edhe Kryetari i Komisionit për Çështje Evropiane në Kuvend, Artan Grubi dhe anëtarët e Komisionit.

AKTIVITETET E KUVENDIT LIDHUR ME ÇËSHTJET EVROPIAN

Kryetari i Kuvendit të Republikës së Maqedonisë së Veriut, Talat Xhaferi, në deklaratë të përbashkët të udhëheqjes shtetërore, pas marrjes së raportit të Komisionit Evropian në presidencialen Villa Vodno, tha se "Raporti tregon qartë se Republika e Maqedonisë së Veriut ka përbushur plotësisht rekomandimet e Samitit të Bashkimit Evropian që nga qershori i kaluar për mundësinë e përbushjes së këtyre rekomandimeve deri në qershor, dhe kjo është dëshmi se kemi përfunduar pjesën tonë".

Në vizitën dy-ditore në Austri më 14 dhe 15 maj 2019 Delegacioni parlamentar i kryesuar nga kryetari Xhaferi, i shoqëruar nga deputetët Rexhail Ismaili dhe Mary Lazarova dhe Sekretari i Përgjithshëm Cvetanka Ivanova u takua me anëtarët e grupit parlamentar dypalësh për bashkëpunim Austri - Maqedonia, e udhëhequr nga Stefanie Krisper. Gjatë vizitës delegacioni i Kuvendit u takua me kryetarin e Këshillit Nacional të Austrisë, Wolfgang Sobotka. Ai përshëndeti nënshkrimin dhe zbatimin e Marrëveshjes së Prespës dhe vuri në dukje se kjo është shembull për tejkalimin e mosmarrëveshjeve nëpërmjet dialogut për të gjitha shtetet në Evropë. Delegacioni kishte takim të veçantë me nënkryetarin e Këshillit Federal, Magnus Brunner. Gjatë vizitës zyrtare në Republikën e Austrisë, Delegacioni i Kuvendit vizitoi punëtorinë e demokracisë të themeluar nga Parlamenti austriak për të informuar të rinjtë në lidhje me karakteristikat themelore të demokracisë dhe sistemit parlamentar.

Grupi Parlamentar i Kuvendit për bashkëpunim me Parlamentin e Mbretërisë së Danimarkës në përbërje: Ivana Tufegxhiq, kryesues dhe anëtarët Agim Shaqiri, Krsto Jovanovski Teuta Bilali, Dimitar Stevanxhija Meri Larzarova, më 17 maj, 2019, u takua me delegacion nga Parlamenti danez, të udhëhequr nga Sekretari Ndërkombëtar Kenet Finens. Ivana Tufegxhiq në takim theksoi se kultivojnë marrëdhënie të shkëlqyeshme në bashkëpunim bilateral me Mbretërinë e Danimarkës dhe bëri thirrje për thellimin e bashkëpunimit në fusha të tjera të tilla si ekonomia, politika rinore dhe mjedisin jetsor. Të dyja palët shkëmbyen mendime mbi pritjet e banorëve në zonat periferike dhe rurale të anëtarësimit në BE, se çfarë janë dhe nëse ka një pretendim i investimeve të huaja në vend në drejtim të sfidave dhe mundësive që ata përballen.

Komisioni i Përgjithshëm për Drejtësi, punë të brendshme dhe bashkëpunim të sigurisë në kuadër të punës së rregullt të Asamblesë Parlamentare të Procesit të Bashkëpunimit në Evropën Juglindore, më 11 maj, 2019 në Kuvendin e mbajtur seancë me temën "Luftë kundër dezinformatave në Evropën Juglindore." Audienca u drejtua nga nënpresidenti Goran Misovski, i cili vuri në dukje se liria e fjalës dhe qasje të lirë në informata janë të drejta themelore të njeriut, dhe të lirë, të paanshëm dhe objektiv mbulimi media është një nga shtyllat kryesore të çdo shoqërie demokratike. Prezantimet në temë ka pasur kryetari i Komisionit të Përgjithshëm për Drejtësi, punë të brendshme dhe bashkëpunim të sigurisë, Xhevat Ademi dhe Zoran Popov, përfaqësues i Këshillit për bashkëpunim racional.

AKTIVITETET E PARLAMENTIT LIDHUR ME ÇËSHTJET EVROPIAN

Parlamenti dhe sektori civil - "Ne mund të bëjmë shumë, por së bashku mund të bëjmë gjithçka" Në 28 maj, në Kuvend u mbajt Forumi Nacional i Civika Mobilitas për bashkëpunim në mes të Kuvendit dhe organizatave të shoqërisë civile. Në fjalën e tij të hapjes, Kryetari i Kuvendit, Talat Xhaferi ka theksuar se përparimi në drejtim të Parlamentit dhe bashkëpunimit të hapur me sektorin joqeveritar, por kjo nuk do të thotë se qëllimi është arritur, por më tepër, demokraci parlamentare duhet të zhvillohet vazhdimisht dhe e modernizuar. të pranishmëve iu drejtuan dhe koordinatorët e grupeve parlamentare të LSDM-së koalicionit dhe VMRO-DPMNE dhe Koalicioni, Jovan Mitreski dhe Nikolla Micevski, i cili tha se shoqëria civile partner i fortë. Në një debat të hapur me pyetje dhe diskutime, të pranishmit patën mundësinë për të ndarë përvojat pozitive dhe negative, për të dhënë kritika dhe për të shkëmbyer idetë me qëllim të bashkëpunimit më të mirë dhe më të suksesshëm në interes të qytetarëve.

Në takim të Komitetit të Përhershëm në Paris më 24 maj 2019, në funksionin e Shefit të Delegacionit të Asamblesë Parlamentare të Këshillit të Evropës (PCCE), deputeti Betian Kitev iu drejtua deputetëve në debatin për vëzhgimin e zgjedhjeve presidenciale në Maqedoninë Veriore. Kitev informoi shkurtimisht anëtarët e PCCE për zhvillimet e fundit në Maqedoninë Veriore, mbylljen e të gjitha çështjeve të hapura me fqinjët dhe kontributin e rëndësishëm në bashkëpunimin rajonal, stabilitetin dhe sigurinë.

Kryetarja e Komisionit për Financim dhe Buxhet Liljana Kuzmanovska, nga data 8 maj deri më 11 maj 2019 mori pjesë në seminarin rajonal të Institucioneve Supreme të revizionit dhe rrjetin e komisioneve parlamentare për financa, ekonomi dhe integrim evropian në vendet e Ballkanit Perëndimor të mbajtur në Tiranë, Republika e Shqipërisë. Qëllimi i seminarit është shkëmbimi i përvojave për të forcuar bashkëpunimin ndërmjet komisioneve parlamentare për financa, ekonomi dhe integrim evropian dhe Institucionet e tyre Supreme të revizionit.

Në organizimin e Grupit Parlamentar Ndër-partiak për të drejtat e personave LGBTI të Parlamentit më 17 maj 2019 u shënua Dita Ndërkombëtare kundër Homofobisë, Transfobisë dhe Biofobisë. Përveç anëtarëve të grupit, në ngjarje morën pjesë përfaqësues të trupit diplomatik dhe organizata anëtare të Rrjetit Kombëtar për Luftimin e Homofobisë dhe Transfobisë. Përfaqësuesit e Rrjetit KNacional paraqitën mbështetësin e grupit ndër-partiak në fund të vitit për hapat progresivë që e mori Maja Morçanin, koordinuese e grupit.

Закони од НПАА донесени во Собрание во април и мај 2019

1	Закон за Централен регистар на население	11	Закон за електронски документи, електронска идентификација и доверливи услуги
2	Закон за електронско управување и електронски услуги	12	Закон за бесплатна правна помош
3	Закон за извршување на санкциите	13	Закон за социјалната заштита
4	Закон за услуги	14	Закон за Агенција за национална безбедност
5	Закон за тутун, производи од тутун и сродни производи	15	Закон за координација на безбедносно-разузнавачката заедница во Република Северна Македонија
6	Закон за практиканство	16	Закон за изменување и дополнување на Законот за следење на комуникациите
7	Закон за изменување и дополнување на Законот за Судскиот совет на Република Северна Македонија	17	Закон за изменување и дополнување на Законот за внатрешни работи
8	Закон за слободен пристап до информации од јавен карактер	18	Закон за изменување и дополнување на Законот за странци
9	Закон за инспекциски надзор	19	Закон за акцизите
10	Закон за спречување и заштита од дискриминација,		

NDRYSHIMI KLIMATIK NGA PRIORITETI LARTË EVROPIAN PËR 2030

Kryetari i Komisionit European Zhan-Klod Junker më 9 maj deklaroi se BE duhet të "përqendrohet në politikat klimatike të menjëhershme dhe urgjente" për 2030, sesa në objektivin e propozuar për vitin 2050. Objektivi aktual për vitin 2030 është vendosur të reduktojë emetimet me 40%. Analizat e Komisionit tregojnë se ky qëllim mund të arrihet lehtësisht, ndërsa të dhënat e përditësuara të Komisionit të lëshuara vitin e kaluar pas miratimit të legjislationit të ri të BE mbi burimet e ripërtëritshme të energjisë dhe efikasitetin e energjisë sugjerojnë që ulja e emisioneve do të arrijë për së paku 45%.

Anëtarët e Parlamentit Evropian në mars të këtij viti u pajtuan për qëllimin për vitin 2030. të rritet në të paktën 55%, edhe pse unanimiteti i kërkuar i shteteve anëtare të BE-së do të jetë i vështirë për t'u arritur në Këshillin e Ministrave. Aktivistët e mjedisit sugjeruan një qëllim më të lartë të qëllimeve, nga 80% në mënyrë që të jenë në përputhje me arritjet më të fundit shkencore.

Në nëntor, pushteti ekzekutiv i BE paraqiti planin e ndryshimit të klimës së vitit 2050, i cili synon të sjellë ekonominë e BE-së në përputhje me detyrimet e Marrëveshjes së Parisit të bllok shteteve t në afat të gjatë. Kërkesa me emisione zero aktualisht mbështetet publikisht nga Franca, Holanda, Danimarka, Suedia, Spanja, Belgjika, Luksemburgu dhe Portugalia. Finlanda, Sllovenia dhe Letonia mbeten në pajtim me qëllimin e këtij parimi, ndërsa Gjermania, Italia dhe Polonia ende nuk kanë përgjigje specifike për të mbështetur qëllimin e këtij parimi. Kancelarja Angela Merkel tha se ajo mbështet më shumë përpjekje për ndryshimet klimatike, edhe pse Berlioni nuk është gati të bashkohet me premtimin e emisioneve zero-zero. Gjithashtu theksoi se e mbështet në mënyrë eksplicite forcimin e qëllimeve të BE, por gjithashtu mbështet propozimin për të investuar 25% të buxhetit të ardhshëm të BE për aktivitetet klimatike.

www.euractiv.com

SAMITI I LIDERËVE TË BALLKANIT PERËNDIMOR

Samiti i liderëve të Ballkanit Perëndimor u zhvillua më 8 dhe 9 maj 2019 në Tiranë dhe synonte të përcjellë një mesazh të rëndësishëm politik mbi aspiratat e përbashkëta të vendeve për integrimin në BE. Udhëheqësit nga vendet e Ballkanit Perëndimor nënshkruan deklaratë që i bën thirrje BE-së të zgjerohet në këtë rajon për t'u bërë "një çështje me rëndësi gjeopolitike". "BE duhet të mbajë parasysh se integrimi i plotë i Ballkanit Perëndimor në sistemin e vlerave evropiane është njësoj i rëndësishëm si stabiliteti i Evropës në përgjithësi", thuhet në deklaratë. "nuk përjashton detyrimin e vendeve kandidate për të zbatuar standardet e BE-së të vendosura për vendet që kërkojnë anëtarësim të plotë", theksohet në dokument. Kryetari slloven Borut Pahor deklaroi në konferencë shtypi se zgjerimi i Ballkanit Perëndimor nuk ka gjasa të jetë një prioritet për Komisionin e ardhshëm European. "Kjo është arsyeja pse ne duhet ta bëjmë ra-

jonin më tërheqës për anëtarët e tjerë të BE", theksoi Pahor, duke shtuar se të gjitha vendet e rajonit duhet të ftohen për t'u bashkuar me Bashkimin. Pahor njoftoi se samiti i ardhshëm do të mbahet në Slloveni, ndoshta në mes të nëntorit. Mysafirë të veçantë në samitin në Tiranë ishin Përfaqësuesi i Lartë i BE-së për Punë të Jashtme Federica Mogherini dhe kryetari polak Andrzej Duda, i cili do të organizojë samitin e Berlinit në korrik. Qëllimi kryesor i procesit Brdo-Brioni është integrimi evropian i vendeve të rajonit dhe stabilizimi i situatës në Ballkanin Perëndimor përmes përforsimit të bashkëpunimit rajonal dhe zgjidhjes së çështjeve të hapura.

europeanwesternbalkans.com

DITA BOTËRORE E LIRISË SË SHTYTIT

World Press
Freedom Day

Vendimi për shpallje të 3 Maj si Ditën Botërore të Lirisë së Shtypit u miratua nga Asambleja e Përgjithshme e OKB-së në vitin 1993. "Asnjë demokraci nuk është e plotë pa qasje në informata transparente dhe të besueshme. Është gurthemeli për ndërtimin e institucioneve të drejta dhe të paanshme, duke mbajtur udhëheqës përgjegjës që flasin të vërtetën", theksoi sekretari i përgjithshëm i OKB Antonio Guterres në mesazhin e këtij viti. Me rastin e shënimit të Ditës Botërore të Lirisë së Shtypit, në Konferencën Ndërkombëtare të UNESCO-s u mbajt nga 1 deri më 3 maj 2019 në Adis Abeba, Etiopi. Tema e edicionit të sivjetshëm të Ditës Ndërkombëtare të Lirisë së Shtypit për vitin 2019 ishte gazetari dhe zgjedhjet në kohën e keqinformimit. Pjesëmarrësit e konferencës miratuan deklaratë që bëri thirrje për respektimin e të drejtës së lirisë së mendimit dhe shprehjes dhe përgjegjësinë e Shteteve Anëtare të Organizatës së OKB-së, zbatimin dhe sigurimin e proceseve transparente zgjedhore, duke përfshirë media gjatë të gjitha aktiviteteve zgjed-

hore. Dita e lirisë së shtypit i kujton qeverive nevojën për të respektuar angazhimin e tyre ndaj lirisë së shtypit dhe për të menduar për profesionistët e medias në çështjet e lirisë së shtypit dhe etikës profesionale. Festimi i kësaj dite është rast për të informuar qytetarët e shkeljeve të lirisë së shtypit - kujtesë se në dhjetëra vende të botës, publikimet janë censuruar, gjobitur, pezulluar dhe mbyllur poshtë, ndërsa gazetarët, redaktorët dhe botuesit janë ngacmuar apo arrestuar. Festimi i 26-të Ditës vjetore botërore të lirisë së shtypit u organizua bashkërisht nga UNESCO, Komisioni i Unionit Afrikan dhe Qeverisë së Republikës Federale Demokratike të Etiopisë.

<https://en.unesco.org>

SA GAZETARË KA NË BE?

ec.europa.eu/eurostat

Në vitin 2018, në Bashkimin Evropian ishin rreth 0.4 milionë gazetarë të barabartë me 0.2% të totalit të punësimit në BE. Shtetet anëtare me numrin më të madh të gazetarëve të punësuar janë Suedia dhe Kroacia (gjithsej mbi 0.4% e punësimit). Pjesa më e ulët (gjithsej mbi 0.1% e punësimit) është në pesë shtete anëtare: Italia, Polonia, Lituania, Rumania dhe Sllovakia. Në aspektin e aktiviteteve ekonomike që lidhen me gazetarinë, 1.3 milion njerëz (gjithsej mbi 0.5% e punësimit) ishin të punësuar në veprimtari botuese - Botime të gazetave dhe revistave të ndryshme. Të dhënat për numrin e gazetarëve në vitin 2017 ishin në dispozicion për 18 vendet e BE-së: Belgjika, Republika Çeke, Gjermania, Estonia, Franca, Kroacia, Italia, Qipro, Luksemburg, Hungari, Holandë,

Austri, Poloni, Slloveni, Sllovaki, Finlanda, Suedia dhe Mbretëria e Bashkuar. Nga këto vende, shumica e gazetarëve është regjistruar në Estoni dhe Suedi (gjithsej mbi 0.5% e punësimit), para se Holanda, Finlanda dhe Gjermania (gjithë mbi 0.3%). Sllovakia dhe Polonia ishin në anën e kundërt të shkallës (0.1%), dhe Italia, Republika Çeke, Belgjika, Franca, Hungaria dhe Luksemburgu (gjithësej mbi 0.2%). Informacion mbi numrin e gazetarëve të BE-së është marrë nga Anketat e Fuqisë Punëtore të BE-së, e botuar me rastin e Ditës Botërore të Lirisë së Shtypit.

<https://ec.europa.eu>

QYTETET EVROPIAN SHOQERUES PËR MBËSHTETJEN E TURIZMIT

Copenhagu në Danimarkë, Lanzarote në Spanjë dhe në Krakov në Poloni, duke përfshirë 26 qytete, 14 Maj 2019 nënshkruan Kartën e cila reflekton qëllimin e autoriteteve lokale dhe rajonale për të reduktuar prodhimin dhe tranzicionin e mbeturinave në ekonomi rrethore, dhe për përmirësimin e menaxhimit dhe me mbeturinat nga turistët dhe promovimin e konsumit të qëndrueshëm. Turizmi është sektori i tretë më i madh ekonomik në BE i cili është i lidhur ngushtë me fusha të tjera të rëndësishme të tilla si kultura, ushqimi dhe sportive. Turizëm dhe aktivitete të tjera ka ndikim të rëndësishëm në mjedis si rezultat i infrastrukturës, transportit dhe gjenerimit të mbetjeve dhe të konsumit të ujit dhe energjisë. Gjenerimi i mbetjeve është një sfidë e veçantë për autoritetet lokale dhe rajonale, sepse mbetjet e prodhuara nga turistët e tejkalon në masë të madhe atë të banorëve. Ka variacionet sezonale në sasinë dhe përbërjen e mbetjeve që janë problematike, për shembull, mbeturinat gjatë ngjarjeve sportive. Qytetet dhe rajonet janë të përfshira në ngritjen e vetëdijes dhe motivimin e turistëve që të sillen me përgjegjësi. Ndërsa turizmi mund të përbëjë

një kërcënim mjedisor, ai mund të luajë rol në nxitjen e mbrojtjes së mjedisit. E "mbeturinave Urban" synon të ndihmojë politikëbërësit për t'iu përgjigjur sfidave të rritjes së turizmit në qytetet evropiane, duke përfshirë edhe nivelet e larta të konsumit të paqëndrueshëm të burimeve dhe të prodhimit të mbeturinave. Qëllimi i projektit është të përshtasë strategjitë për specifikat e qyteteve dhe rajoneve të përfshira.

www.euractiv.com

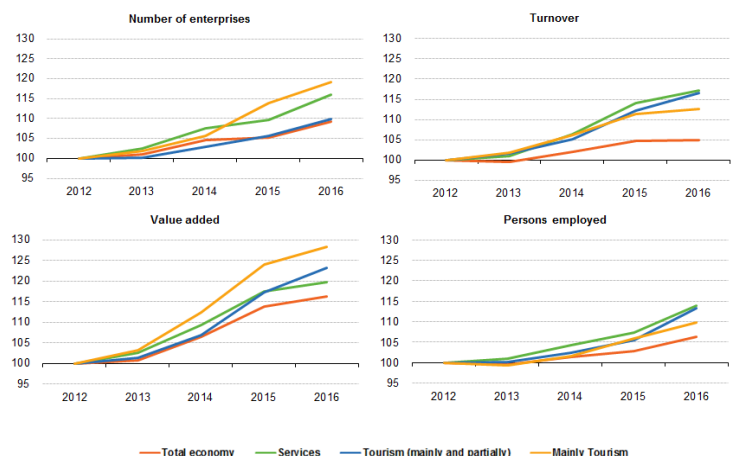
RRITJA EKONOMIKE E INDUSTRIËS TURISTIKE EVROPIAN

Industritë e turizmit nuk ofrojnë shërbime vetëm për turistët. Numri i të punësuarve dhe qarkullimi janë të lidhura me shërbimet e ofruara jo vetëm për turistët, por edhe për njerëzit dhe bizneset e tjera, siç janë restorantet. Në periudhën midis 2012 dhe 2016, industria e turizmit tregoi rritje më të fortë se ekonomia e përgjithshme në drejtim të numrit të ndërmarrjeve, qarkullimit, vlerës së shtuar dhe personave të punësuar. Industria e turizmit në 2016 llogariten 2.4 milion ndërmarrje dhe të punësuarit 13.6 milion njerëz, që përfaqësojnë 10% të personave të punësuar në ekonominë e biznesit jofinanciar dhe 22% të punëtorëve të punësuar në sektorin e shërbimeve. Në industritë që merren kryesisht me turizëm në mes 2012 dhe 2016, numri i ndërmarrjeve u rrit me 19% në 405,000, qarkullimi prej 13%, vlera e shtuar u rrit me 28% dhe numri i të punësuarve u rrit me 10%. Për ekonominë e përgjithshme, normat përkatëse të rritjes ishin përkatësisht 9%, 5%, 16% dhe 6%. Ndërmjet 2012 dhe 2016, industria e turiz-

mit tregoi një rritje më të fortë se ekonomia e përgjithshme sa i përket numrit të ndërmarrjeve, qarkullimit, vlerës së shtuar dhe personat e punësuar.

Evolution of indicators for different sectors of the economy, EU-28, 2012-2016 (index 2012=100)

Source: Eurostat (online data code: sbs_na_sca_r2, sbs_na_1a_se_r2)

AUTOMJETET ELEKTRIKE NË RITJE TË VASHDUESHME

Rritje e madhe në automjetet elektrike u vu re në vitin 2017, kur numri i makinave hibride të benzinës elektrike arriti në 1.5 milionë, pothuajse 7 herë më shumë se numri i automjeteve të regjistruara elektrike në 2013. vetëm 0.2 milion. Në vitin 2017, nga gjithsej 262 milionë makina të regjistruara në BE, rreth 2 milionë (0.8%) prej tyre janë klasifikuar si makina elektrike ose makina elektrike hibride që mund të përzënë në kombinim me një motor benzinë ose dizel. BE-ja në vitin 2018 pa eksportin e makinave elektrike dhe makinave elektrike hibride me vlerë 4.7 miliardë euro. Ndër vendet anëtare të BE-së, eksportuesi më i madh i makinave elektrike dhe hibride elektrike jashtë BE-së në vitin 2018 është Gjermania (64% e eksporteve në vlerë), e ndjekur nga Suedia (13%) dhe Mbretëria e Bashkuar (10%). Këto tre vende janë gjithashtu ndër katër vendet e para që importojnë makina elektrike dhe hibride elektrike jashtë BE-së: Gjermania (26% e importeve të BE-së në vlerë), Belgjika dhe Suedia (dhe 16%) dhe Mbretëria e Bashkuar (15 %). Ndër vendet anëtare të BE-së me të dhëna të disponueshme me më shumë se 1% të automjeteve elek-

trike ose hibride elektrike të regjistruara janë Suedia me 2.4%, Polonia me 1.9%, Britania e Madhe me 1.5%, Franca 1.4 % dhe Belgjika 1.2% - thuhet në raportin e Eurostat. Në Republikën e Maqedonisë Veriore, ekziston një numër zyrtar i makinave elektrike, por vlerësohet të ketë rreth 80 makina elektrike. Së bashku me automjete hibride, ka 200 makina, nga të cilat 47 makina elektrike janë në kryeqytet, ndërsa të tjerët janë në vend. Në përgjithësi, rritja e automjeteve elektrike në vend është e ngadaltë, sepse në vitin 2015 kishte 33 automjete elektrike, ndërsa në tre vjet kjo shifër arriti vetëm 80 automjete.

<https://ec.europa.eu>

DITA E HAPUR E EVROPËS

Më 4 maj 2019, institucionet evropiane hapën dyert për qytetarët. "Dita e hapur e BE-së" është mundësi unike për të zbuluar ndikimin e institucioneve evropiane. Ju mund të vizitoni ndërtesat e institucioneve dhe të merrni pjesë në aktivitete të veçanta, siç janë debatet publike dhe turne. Tema kryesore e vitit ishte "Zgjedhjet Evropiane". Në këtë kontekst, fokusi i aktiviteteve të Ditës hapur BE shtuar vlerën e rajoneve dhe qyteteve të BE-së dhe marrëdhëniet e rëndësishme së votimit për të formësuar të ardhmen e BE-së. Më vëmendje i është kushtuar rajonet dhe qytetet e BE-së me organizimin e qëndrime të shumta që ofrojnë aktivitete të reja të komunikimit me vizitorët dhe prezantimi i projekteve të financuara nga BE-në rajonet dhe qytetet, të cilat janë paraqitur me përfitimet që ajo sjell në BE në nivel lokal dhe rajonal. Pjesëmarrësit kanë mundësi për të vizituar stendat e informacionit të Komitetit

European të Rajoneve, si dhe qëndrimet e grupeve të tyre politike. Këtë vit Komiteti European i Rajoneve (KR), shënoi 25 vjetorin (1994-2019) me festival të rajoneve dhe qyteteve. Vizitorët patën mundësinë për të shkëmbyer pikëpamjet me anëtarët e Komitetit European Ekonomik dhe Social (KESE) për zgjedhjet e ardhshme dhe të ardhmen e Evropës, dhe rolin e Komitetit në procesin e vendimmarrjes në Evropë.

<https://cor.europa.eu>

PROGNOZA EKONOMIKE PRANVERORE 2019 E KOMISIONIT EVROPIAN

Komisioni evropian më 7 maj e publikoi Prognozën ekonomike pranverore për vitin 2019. Prognoza e mbulon vitin 2018, 2019 dhe 2020 dhe përfshin faktorë ekonomikë kryesorë si: rritjen e PBV-së, punësinë, papunësinë, bruo borxhin dhe inflacionin për të gjithë 28 vendet anëtare të BE-së. Pritet janë që PBV-ja reale të rritet në të gjitha vendet anëtare të BE-së sepse parashihet rritje e ekonomisë evropiane.

Ngadalësimi i paradokohshëm i rritjes globale dhe tregtisë botërore, bashkë me pasigurinë e lartë në lidhje me politikën tregtare, i cakton gjasat për rritje të PBV-së në vitin 2019 dhe 2020. Dobësia e vazhdueshme e sektorit të prodhimit ka pjesë të saj, veçanërisht te vendet që ballafaqohen me probleme specifike në industrinë e automobilistikës.

Rritja e punësisë në BE pritet të vazhdojë. Rritja e rrogave, kushtet e volitshme për financim dhe mbështetje të masave fiskale në disa vende anëtare, pritet ta përforcojnë kërkesën vendore. Me rritjen e prognozuar më të dobët dhe tregtinë globale në krahasim me ritmin e shpejtë nga viti 2017, rritja ekonomike në Evropë tërësisht do të mbështetet në aktivitetet vendore.

Pritet rritje e PBV-së në vitin 2019 për 1,4% në BE dhe 1,2% në eurozonë. Pritet rritje e PBV-së në vitin 2020 për 1,6% në BE dhe 1,5% në eurozonë. Megjithatë në disa vende-anëtare punësia është e lartë, përsëri papunësia në BE në mars 2019 ka rënë në shkallën më të ulët. Papunësia në eurozonën momentalisht është me shkallë më të ulët nga viti 2008.

Inflacioni në BE pritet që të zvogëlohet në nivel nga 1,6% në vitin 2019 dhe në 1,7% në vitin 2020. Inflacioni i jashtëm në eurozonën është zvogëluar nga 1,9% në tremujorin e fundit nga viti 2018 në 1,4% në tremujorin e parë të këtij viti. Me supozim se nuk do të ketë ndryshim në politikat ekonomike, Komisioni pret që shkalla e borxhit ndaj PBV-së së BE-së të ulet nga 81,5% në vitin 2018, në 80,2% në vitin 2019 dhe 78,8% në vitin 2020.

<https://ec.europa.eu>

BE KALENDAR/qershor 2019

1. Mbledhja e Këshillit për Punë të Jashtme të BE-së, 17/06/2019, Luksemburg;
2. Mbledhja e Këshillit Evropian, 20-21/06/2019, Bruksel, Belgjikë;
3. Ditët e shoqërisë civile "Demokracia e qëndrueshme për Evropë", 12-13/06/2019, Bruksel, Belgjikë;
4. Ditët e zgjerimit të BE-së, 19/06/2019, Komiteti Evropian i Rajoneve, Bruksel, Belgjikë;
5. Java evropiane e energjisë së qëndrueshme, 17-21/06/2019, Bruksel, Belgjikë

KUVENDI I REPUBLIKËS SË MAQEDONISË SË VERIUT

BE QENDRA E KUVENDIT

Adresa: 11 Tetor nr. 10, Shkup, 1000

Telefon: +389 2 3 11 22 55 lokal 414 dhe 289

Faks: +389 2 3 182 277

E-mail: nsei@sobranie.mk

Zyra 019

www.sobranie.mk

Në Kuvendin u realizua IPA projekti për "Ndihmë teknike për Parlamentin", në periudhën nga janar 2011 deri në qershor 2012, qëllimi i të cilit ishte përforsimi i kapacitetit institucional i Kuvendit dhe me atë përmirësimi i transparencës dhe përgjegjësisë së tij para qytetarëve.

Në kuadër IPA projekti, u sigurua ndihmë financiare dhe professional për vendosjen e BE qendrës në Kuvend.

Qëllimi i formimit të BE qendrës është e deputetëve në Kuvendin dhe Shërbimit t'u sigurohet qasje më e mirë në informatat lidhur me çështjet e BE-së.

BE qendra është në kuadër të Sektorit për mbështetje të Këshillit nacional për eurointegritime

BE qendra disponon me bibliotekë nga libra dhe publikime nga sfera të ndryshme të politikave evropiane.

